

Jednotné měsíční hlášení zaměstnavatele a volení zastupitelé: rozdílné výklady ministerstev přinášejí nejistotu do praxe obcí

29.12.2025 - Alexandra Kocková | Svaz měst a obcí České republiky

Svaz měst a obcí ČR v posledních týdnech eviduje zvýšený počet dotazů ze strany obcí, které se týkají postupu při plnění povinností podle zákona č. 323/2025 Sb., o jednotném měsíčním hlášení zaměstnavatele (JMHZ), a to zejména ve vztahu k nově zvoleným členům zastupitelstev a členům výborů a komisí.

Jedním z podnětů byl i dotaz z obce Lodhéřov, který poukazuje na praktický problém při aplikaci § 19 zákona o JMZH. Konkrétně jde o situaci, kdy člen zastupitelstva skládá slib na ustavujícím zasedání, čímž začíná vykonávat funkci, a současně mu je zastupitelstvem stanovena odměna. Z povahy věci však není možné přihlásit „zaměstnance“ před tímto okamžikem, protože rozhodující skutečnosti vznikají až přijetím usnesení zastupitelstva.

Stanovisko Ministerstva práce a sociálních věcí

Ministerstvo práce a sociálních věcí ve své odpovědi připomíná přechodné ustanovení § 35 zákona č. 323/2025 Sb., podle něhož do 30. června 2026 platí povinnost přihlásit zaměstnance do 8 dnů od nástupu k výkonu práce. Od 1. července 2026 pak má podle § 19 odst. 1 zákona o JMZH platit povinnost přihlásit zaměstnance nejpozději před okamžikem nástupu k výkonu práce, nejdříve však 8 dnů před předpokládaným dnem nástupu.

Ve vztahu k členům zastupitelstev MPSV vychází z úpravy zákona o nemocenském pojištění, podle níž se za den nástupu do zaměstnání považuje den, od něhož náleží odměna za výkon funkce. Podle názoru MPSV je tento den zpravidla znám alespoň 8 dní předem. Ministerstvo proto dovozuje, že lze využít i postup podle § 19 odst. 2 zákona o JMZH, tedy tzv. částečné přihlášení s předpokládaným datem nástupu a následným doplněním údajů do 8 dnů od skutečného nástupu. Obdobný postup MPSV předpokládá i u členů výborů, kde mají být kandidáti předem známi.

Nesouhlasné stanovisko Ministerstva vnitra

K uvedenému výkladu se však kriticky vyjádřilo Ministerstvo vnitra jako garant zákonů o územních samosprávných celcích. Podle jeho názoru nelze vycházet z předpokladu, že obce znají konkrétní osoby a podmínky výkonu funkce (uvolněná / neuvolněná, příznání a výše odměny, okamžik jejího vzniku) s osmidenním předstihem.

Ministerstvo vnitra zdůrazňuje, že rozhodující skutkový stav vzniká výhradně přijetím usnesení zastupitelstva obce. Předchozí politické dohody, osobní proklamace či pravděpodobné scénáře nelze považovat za právně relevantní základ. Z tohoto důvodu podle MV nelze po obcích spravedlivě požadovat hlášení „předem“, pokud tyto skutečnosti objektivně nemohou znát.

Ministerstvo vnitra je proto přesvědčeno, že na tyto situace dopadá ustanovení § 19 odst. 1 písm. b) bod 1 zákona o JMZH, tedy možnost splnit oznamovací povinnost do 8 dnů po vzniku rozhodné skutečnosti. Tento výklad se má obdobně vztahovat nejen na obce, ale i na kraje, městské části, obvody a hlavní město Prahu, stejně jako na členy orgánů zastupitelstev, kteří sami nejsou členy zastupitelstva.

Co to znamená pro obce

Rozdílné výklady dvou resortů vytvářejí v praxi obcí značnou nejistotu. Svaz měst a obcí ČR tuto problematiku vnímá jako velmi závažnou, protože se dotýká zákonných povinností obcí a potenciálních sankcí za jejich nesplnění.

Svaz proto považuje za nezbytné, aby došlo ke sjednocení metodického výkladu mezi Ministerstvem práce a sociálních věcí a Ministerstvem vnitra. Zároveň podporuje snahu Ministerstva vnitra o upřesnění metodických pokynů tak, aby odpovídaly reálnému fungování samospráv a rozhodovacím procesům zastupitelstev.

O dalším vývoji v této věci a případném vydání jednotného metodického stanoviska budou obce průběžně informovány.

Ing. Alexandra Kocková, tiskový zástupce SMO ČR

<https://www.smocr.cz/cs/novinky/a/jednotne-mesicni-hlaseni-zamestnavatele-a-voleni-zastupitele-rozdilne-vyklady-ministerstev-prinaseji-nejistotu-do-praxe-obci>